

νας, πῶς ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιχειρήσῃ ἔργον τόσον βαρύν. Ἀπίσταντον! ἀδύνατον! ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν ἡ Ἄννα· ἴσως ἡ καλὴ αὕτη γυνὴ ἀπατάται! Ἀλλὰ πῶς ἀπατάται ἀρ' οὐ μὲ διηγήθη τόσας λεπτομερείας; πῶς ἀπατάται ἀρ' οὐ μ' ἐδείξε τὰ φορέματά της; Καὶ τοιαῦτα διηλογιζομένη διεθύνετο πρὸς τὸ γυμνασθεῖον. Ἡ ὥρα τῆς ἐξόδου τῶν ἐργατῶν ἔρθας· τέλος, καὶ ἡ Ἄννα τρέμουσα ἔττατο μικροῦθεν παρατηροῦσα, ἀναμίνουσα, ὅταν εἶδε τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς μετὰ μεγάλῃς φαιδρότητος ἐξερχομένην, ἀποτεινάσασσαν τὴν κόνην ἀπὸ τὰ φορέματά της, ἀποβύλλουσαν τὸν μαῦρον ἐπενδύτην καὶ διεσθυνομένην μετ' ἄλλων πρὸς τὸ χωρίον τῶν ἐργατῶν. Ἡ Ἄννα ἔτρεξε κλαίονσα καὶ βίβηται εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἀδελφῆς της.

— Εὐγενί μου, καλὴ μου Εὐγενί! ἔλεγε, πῶς ἦς πρὸ ἐννέα μηνῶν; ὦ, ναί! ἔχει δίκαιον ὁ πατήρ μας νὰ σὲ προτιμᾷ ἀπὸ ἐμέ! ἡ ἀγαθότης σου εἶναι ἀνεκτίμητος! σὺ εἶπαι ἄγγελος! ὅλοι μου οἱ κόποι δὲν ἰσοδυναμοῦν μὲ μίαν ὥραν τῆς ἰδικῆς σου ζωῆς.

Ἡ δὲ Εὐγενί ἐκπληγίστα ἀπὸ τὴν ἀπροσδόκητον παρουσίαν τῆς ἀδελφῆς της, ἐσκέπτετο τίνι τρόπῳ νὰ τῇ ἐπιβάλῃ σιωπὴν.

— Σιώπη! πρὸς Θεοῦ! ἀνέκραξε, μὴ μὲ προδώσῃς! ἄφες με νὰ τελειώσω τὸ ἔργον μου! ὁ πατήρ μας πλυσιάζει νὰ ἱατρευθῇ, ἡ κατὰστασίς μας ἐθελτιώθῃ· ἂν μὲ προδώσῃς ἰδοὺ ἐδυστυχίσταμεν πάλιν, ἰδοὺ ὁ πατήρ μας πάλιν ἀσθενῇ. Ἄννα μου, καλὴ μου Ἄννα! ἂν μὲ ἀγχαλῇς φύλαξέ τὸ μυστικόν.

— Ἀλλὰ θ' ἀποθάνῃς, ἔλεγεν ἡ Ἄννα· ἔχω τόσας ἐργασίας τὰς ὁποίας δὲν προοιῶν μόνη μου. ἔλα νὰ μὲ βοηθήσῃς, διατί νὰ κινδυνεύῃς;

— ἔχεις ἐργασίας; τὰς ἐργασίας αὐτὰς σὲ πὰς δίδουν οἱ σύντροφοί μου, ἀλλ' ἂν ἐγὼ φύγω ἀπὸ ἐδῶ τὰς ἔχῃς; δὲν θὰ σὲ προτιμῶν πλέον ἢ με, ὡς ἐγὼ πᾶσαι εὐεργατοῦμαι τὴν Λουζιαν. Σιώπη, καλὴ μου Ἄννα, φύλαξέ τὸ μυστικόν!

— Δοκίμασε διὰ τινὰς ἡμέρας μήπως δυντῇ...

— Πῶς ἢ μπορῶ νὰ ἀναλάβω τὸ ἔργον μου ὅταν ἀπαῖ τὸ παραιτήσω; ὑπέλαθεν ἡ Εὐγενί. Εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ χρεωστέεται ἡ σωτηρία τοῦ πατρὸς μας· δὲν θὰ φανῶ ἀχάριστος ἂν τὸ παραιτήσω; ἔχει ὑπομονὴν, Ἄννα μου· καθὼς μὲ φαίνεται, δὲν θὰ περὶ τῇ πολλῇ καιρῷ καὶ θὰ τὸ παραιτήσω χωρὶς νὰ θέλω· διότι ἕνας ἐργάτης ὅστις ὑπὸ ἐνδύματα γυδαίχ φαίνεται κρύπτων ψυχὴν εὐγενὴ καὶ κατωγυγὴν οὐχὶ εὐκαταφρόνητον, ἕνας ἐξαιρετός ἐργάτης, φωνάζει πρὸ πολλοῦ ὅτι πρέπει νὰ εὐρεθῇ ἄλλο ἔργον διὰ τὰς γυναῖκας, διότι εἶναι βάρβαρον τὸ νὰ ἐργάζωνται εἰς τὰ γυμνασθεῖα· δι' ὅσον ἔχεται μάλιστα ὅτι μετὰ τρεῖς τὸ πολὺ μῆνας, τὸ μέτρον τοῦτο θὰ γενῇ δεκτὸν ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου. Ἄφες με λοιπὸν νὰ ἐξακολουθήσω ἔργον τὸ ὅσον φαίνεται ὅτι εὐλόγησεν ὁ οὐρανός!

Καὶ κατ' ἀρχάς μὲν δὲν ἤθελεν ἡ Ἄννα νὰ συγκατατεθῇ· ἀλλὰ μετὰ πολλὰς παρακλήσεις καὶ πλει-

ότερα δάκρυα, ἡ Εὐγενί τὴν κατώρθωσε νὰ ὑποσχεθῇ ὅτι θέλει τηρεῖται σιωπὴν. Ἐτυμζώνησαν μόνον νὰ ἐργάζηται ἡ Εὐγενί ὀλιγοτέρας ὥρας καὶ νὰ λαμβάνῃ μικρότερον ἡμερησίσιον.

Ὁ λόγος ὅτι τοῦ λοιποῦ δὲν θέλουσιν ἐργάζεσθαι εἰς τὸ γυμνασθεῖον γυναῖκες, διεδόθη τῶντι ὑπὸ τοῦ μυστηριώδους φραγκίσκου, τὸν ὁποῖον εἶναι καιρὸς νὰ γνωρίσῃ ὁ ἀναγνώστης.

(Ἐπεταὶ συνέχεια).

ΠΕΡΙ ΚΟΜΗΤΟΥ.

— 203 —

Ἡ εἰδησις περὶ τῆς προσεχούσης ἐμφανίσεως κομήτου μέλλοτος καὶ ἀνατρέψῃ σύμπασαν τὴν ἰσχυρίαν, διαδοθεῖσα καὶ ἐνταῦθα, συνετάραξε τοὺς Ἰουδαίους, τοὺς συγγένως πιστεύοντας ἀνεξετάστως καὶ τὰ τερατωδέστερα ἀκούσματα. Ὅτι τὰ οὐράνια σώματα καὶ τὰ λοιπὰ μετεωρολογικὰ φαινόμενα ἔχουσιν ἀγαθὴν ἢ κακοποιὸν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦτο ἀρχαιοτάτη εἶναι πρὸς ἡμᾶς. Οἱ πρόγονοι ἡμῶν, εἰ καὶ σοφώτατοι, ἀπέδιδον τοιαύτην ἐνέργειαν καὶ εἰς τὰς βροτὰς, καὶ εἰς τὰς ἀστράτας, καὶ εἰς τὰς φάσεις τῆς σελήνης, ὡς τοιαύτην ἀποδίδουσι καὶ σήμερον καὶ οἱ περὶ ἡμᾶς, καὶ οἱ παριόντες, καὶ οἱ διάσημοι. Καζαμίας τῆς Ἰταλίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς λοιπῆς σοφῆς Εὐρώπης, εἴτινες καὶ παρ' ἡμῶν μεθερμηνεύονται διὰ τὸν αἰτὸν σκοπὸν δι' ὃν δημοσιεύονται καὶ ἐκεῖ, πορίσμοι ἔνεκα χρηματικοῦ. Ἀλλὰ τὰς πλάντας ταύτας εἰς εἰδωλολάτρας ἐμπρεπούσας, διεσχέδασεν ὁ χριστιανισμός, καὶ εἰ πῶς σώζονται ἔτι, ἀνάγκη τὰ καταστρέφῃ ὁ λόγος τῆς ἀληθείας, διὰ τοῦ στόματος τῶν νοσημεσιτέρων. Ὁ Ἰουδαῖος λαὸς τὰ τοιαῦτα φαινόμενα ἐκλαμβάνει συγγένως ὡς ἀποδείξεις τῆς θείας ὀργῆς. Ἀς εἰπώμεν λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὅτι ὁ Θεὸς τιμωρεῖ ἀλλὰ δὲν καταστρέφει, καὶ ὅτι τιμωρεῖ τοὺς ἁμαρτάνοντας ὡς ἐν Σοδόμοις καὶ Γομόροις. Ἐὰν λοιπὸν φοβώμεθα τὴν θεῖαν ὀργήν, ὡς σπεύσωμεν νὰ διορθώσωμεν, καὶ νὰ παύσωμεν, οἱ μὲν ἐν τοῖς πράγμασι κλέπτοντες, καταδιώκοντες, σφετεριζόμενοι τὰ συνταγματικὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν, ἀδικοῦντες, κλπ. (ὅσοι δηλαδὴ ἐξ ἡμῶν πράττουσιν αὐτὰ), οἱ δὲ ἰδιώται, καταλαλοῦντες, ψευδόμενοι, ἀπατῶντες, ὑποσκελίζοντες, κατακρίνοντες ἀδυσωπήτως καὶ τὰ καλά τῆς ἐχουσίας, καὶ εἰς ἄλλα τοιαῦτα παρακτρέπομενοι. Ἐὰν τὰ ἀπέχη, ὅσον ἔνεστι τοῖς ἀνθρώποις, τῶν τοιούτων ἁμαρτιῶν, δὲν ἔχει νὰ φοβῇ τὴν θεῖαν ὀργήν, ἀπαράλλατα ὡς δὲν φοβεῖται τοὺς ἀνθρώπινους νόμους ὅστις δὲν ἀθετεῖ αὐτούς. Διὰ τοῦτο ἔλεγε παύων καὶ ὁ ἡμέτερος Συνέσιος ὁ φοβία μεγίστη τὸ φοβεῖσθαι τοὺς νόμους· ὁ ἔστιν, ὅτι σεβώμεθα καὶ τηρῶμεν τοὺς νόμους, δὲν ἔχομεν ἀνάγκην νὰ φοβώμεθα αὐτούς· διότι

οι νόμοι δὲν τιμωροῦσι τοὺς ἀθώους. Τοῦτο λέγο-
μεν καὶ πρὸς τοὺς γοητευμένους τὴν θείαν ὁρμήν·
ἐὰν αἰσθάνηται τις ἐαυτὸν ἀμαρτήσαντα ἐκασίως,
καὶ δὲν μεταμελῇται, ἀε εἶναι βέβαιος ὅτι θέλει
τιμωρῆθαι καὶ παρόντος καὶ ἀπόντος τοῦ κομήτου.

Ὁ τιμωρὸν ἢ ὁ βραβεύων κομήτης δὲν εἶναι
περιοδικὸς ὡς ὁ προσδοκώμενος, ἀλλ' αἰωνίως
ὑπάρχει ἐπὶ τῆς σφαίρας ἡμῶν, καὶ ἀγρυπνᾷ θά-
πει τί πράττομεν· «πέλας γὰρ ἐστὼς ὁ Θεὸς ἐγ-
γύθεν βλέπει», λέγει καὶ ὁ ἔθνικος Πλούταρχος.
(Πρὸς Κολλώτ. §. 30).

Ἐν τοσούτῳ, ἵνα πεισθῶσι πάντες ὅτι ὅσα λέ-
γονται περὶ τῆς ἀληθείας ἐπιρροῆς τοῦ κομήτου
εἶναι ἀνέπαρκα καὶ γελοῖα, παραθέτομεν ἐν-
ταῦθα τὴν ὁμιλίαν ἣν ἀπὸ καθέδρου ἀπήγγειλεν
ὁ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ ηἰρητὴς τῶν μαθηματι-
κῶν Κ. Παπαδάκης, δημοσιευθεῖσα καὶ ὑπὸ ἀλλῶν
ἐφημερίδων· προσθέτομεν δὲ καὶ τοῦτο ὅτι λαμπρό-
τατος κομήτης ἐφάνη κατ' αὐτὰς ἐν Κορυδαλλίῳ
(Cherbourg), μὴ ἔχων φαίνεται σκοπὸν μήτε κα-
λύβην καὶ καταταστρέφῃ.

«Ὁ ἀναγγεῖλας ὅτι ἡ ἐμφάνισις τοῦ κομήτου
θέλει ἐπιφέρει τὴν καταστροφὴν τῆς ἡμετέρας σφαί-
ρας εἶναι ἐν τῶν δύο, ἡ παράφρων ἢ ἀγίρτις.

«Οἱ περὶ τὸν ἥλιον στρεφόμενοι γνωστοὶ σήμε-
ρον πλανῆται, πεντήκοντα τὸν ἀριθμὸν, διαγρά-
φουσι τροχίους ἐλλειψοειδεῖς, ὧν ἐκάστη ἀπέχει τῆς
ἐτέρας διπλάσιαν περίπου ἀπόστασιν· δὲν δύναται
δὲ νὰ συμπέσῃσι, διότι εἶναι παράλληλοι καὶ ἐπὶ
τοῦ αὐτοῦ ὡς ἐγγιστα ἐπίπεδου. Καὶ τῶν κομητῶν
δὲ ὁ περὶ τὸν ἥλιον τοῦ ἡμετέρου πλανητικοῦ συ-
στήματος δρόμος εἶναι ἐλλειψίς, ἀλλ' ἐλλειψίς ἐπι-
μηκεστάτη· ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ ἐπίπεδα τῆς τροχιάς
τῶν κομητῶν τέμνουσι τὰ ἐπίπεδα τῆς τροχιάς
τῶν πλανητῶν, δυνατόν νὰ συγκρουσθῇ πλανήτης
τις πρὸς κομήτην.

«Ἐὰν σφαῖρα μεγαλειτέρα συγκρουσθῇ πρὸς
τὴν γῆν, θέλει διαρρήξῃ αὐτήν· ἐὰν δὲ πλησιάζῃ
μόνον, θέλει τὴν ἐλθεῖν πρὸς ἐαυτήν καὶ ἐὰν τὸ ἐλ-
κὸν σώμα εἶναι ἐντὸς τῆς τροχιάς τῆς γῆς, θέλει
γίνει συντομώτερος ὁ περὶ τὸν ἥλιον δρόμος, ἐὰν
δὲ ἐκτὸς μεγαλειότερος.

«Οἱ κομήται εἶναι σώματα ὕλιν καὶ οὐχὶ με-
τεωρολογικὰ φαινόμενα, καθότι ὑπάρχουν εἰς τοὺς
νόμους τῆς ἐλξεως· ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ εἰσπνεύμενοι
εἰς τὸ ἡμέτερον πλανητικὸν σύστημα δὲν ἐκτοπί-
ζουσι τὴν γῆν, ἔπεται ὅτι ἡ μάζα αὐτῶν εἶναι σχε-
δὸν μηδέν· ἔστω παράδειγμα ὁ τοῦ 1843. Ὁ κο-
μήτης ἐκεῖνος ἦτο μέγιστος διότι ἡ κόμη του, μὴ
κόμης ἔχουσα 60 ἑκατομ. λευγῶν, ἐνῶ ἡ ἀπὸ τοῦ
ἡλίου ἀπόστασις τῆς γῆς εἶναι 36 μόνον, δὲν ἐφαί-
ναντο ὁλόκληρος κρυπτομένη ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα· ἀλλ'
ὅμως οὐδεμίαν προύξενε ζῆλιν εἰς τὸ πλανητι-
κὸν σύστημα. Ἐντεῦθεν τεκμαιρόμεθα ὅτι ἡ μάζα
τοῦ κομήτου εἶναι ἀραιοτάτη, καὶ πολλὰς ἑκατον-
τάδας ἀραιότερα τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος. Ποῖαν
λοιπὸν ἐπήρσιαν δύναται νὰ ἔχη ἐπὶ τῆς γῆς ἐὰν
ἐπ' αὐτῆς διέλθῃ λεπτότατος τι νέφος, ὅταν μέγα

καὶ ἂν ὑποθεθῇ; Παρατηρήθη ὅτι τὸ τοῦ 1843
προσέβαυσε σχεδὸν τὸν ἥλιον, καὶ ὅμως οὐδὲν πα-
ρήχθη ἀποτέλεσμα.

«Ὁ μᾶλλον πλησιάζας τὴν γῆν κομήτης εἶναι
ὁ τοῦ 1770, διότι ἀπέχεν αὐτῆς 600,000, ἀπό-
στασιν μικροτάτην (πεντάκις πλείονον τοῦ ὅσον
ἀπέχει ἡ σελήνη τῆς γῆς)· ἀλλ' οὐτε ἐνός δευτέ-
ρου λεπτοῦ διακροᾷ παρατηρήθη εἰς τὸν ἐτήσιον
περὶ τὸν ἥλιον δρόμον τῆς. Ἐξ αὐτοῦ ἐξήγαγον οἱ
ἀστρονόμοι, ὅτι ἡ μάζα τοῦ κομήτου ἐκεῖνου δὲν
ἦτο καὶ τὸ 1)5000 τῆς μάζης τῆς γῆς, διότι ἄλ-
λως ἠθέλειαν ἀλλοιώσει κατὰ ἐν δεύτερον λεπτόν τὴν
περὶ τὸν ἥλιον χρονικὴν περιστροφὴν τῆς ἡμετέρας
σφαίρας.

«Δύναται ὅμως νὰ εἴπῃ τις εἰς ἡμᾶς· «πιθα-
νὸν νὰ πυρπολήθῃ ἡ γῆ. «Ὁ Ἀρχιεπὶς ἀπέδειξεν ὅτι
οἱ κομήται δὲν ἔχουσιν ἴδιον φῶς, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
τὸ δανεῖζονται παρὰ τοῦ ἡλίου· καὶ ἴδιον, δὲ ἂν
ἔχουσιν εἶναι ἀμυδρότατον.

«Ἐλθόντων γὺν εἰς τὸν περιμενόμενον·

«Οὗτος ἐπανερχεταί μετὰ τριακοσίων περίπου
ἐτῶν περίοδον, διατρέχει ἐλλειψὴν ἐπιμηκεστάτην,
καθότι τὸ μὲν μήκος αὐτῆς εἶναι μέγιστον, τὸ δὲ
πλάτος ἐλάχιστον. Πρῶτον ἐφάνη τὸ 1264, δεύ-
τερον δὲ τὸ 1556, ὅτε ἐνεκὰ τῶν ἐπικρατουσῶν
τότε περὶ κομητῶν προλήψεων, καὶ μέχρι τῆς σή-
μερον ἀκόμῃ σωζομένων, ὁ τῆς Ἰσπανίας Βασιλεὺς
Κάρολος ὁ Ε', περιδεὴς γενόμενος παρητήθη τοῦ
θρόνου καὶ ἀπεσύρθη εἰς μοναστήριον. Καὶ εἰς τὰς
δύο ταύτας ἐμφανίσαις οὐδεμίαν ἀλλοιώσεως παρα-
τηρήθη εἰς τὸν δρόμον τοῦ ἡμετέρου πλανήτου ἢ
εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν αὐτοῦ. Ὅθεν δὲν ἔχομεν δι-
δόμενόν τι πείθον ἡμᾶς ὅτι, τρίτην ἤδη φοράν ἐπα-
νερχόμενος εἰς τὸ πλανητικὸν ἡμῶν σύστημα θέλει
κατὰ τι τὸ συντεράζει.

«Ἐξετάσωμεν τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ. Ὁ μέγας
ἄξων τῆς τροχιάς του εἶναι 43 φορές μεγαλειότερος
τῆς ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀποστάσεως τῆς γῆς, δηλαδὴ
1,575.000.000 λευγῶν, ὁ δὲ μικρὸς 12, δηλαδὴ
420.000.000 λευγῶν. Ἡ ὁρμή αὐτοῦ καίται πλε-
σιέστατα τοῦ ἀκραι τοῦ ἄξωνος τῆς τροχιάς του,
ἦτοι ὁ κομήτης θέλει διέλθῃ ἐγγύς τοῦ ἡλίου, καὶ
ἡ τροχιά του θέλει περιβάλλῃ τὴν τροχίαν τῆς γῆς,
τέμνουσα τὸ ἐπίπεδον αὐτῆς εἰς δύο σημεία· ἡ μὲν
μουμένη, διότι δὲν θέλει ἐγγίσει ἀλλὰ περιέλθῃ
αὐτήν. Ἦδὲ ἐὰν ὑποθεθῇ ὅτι ἡ γῆ, ὅπερ ἐστὶν ἀ-
πιθανώτατον, καὶ ἦν στιγμὴν ὁ κομήτης διέρχεται
ἀνω ἢ κάτω τῆς τροχιάς αὐτῆς, εὐρεθῇ εἰς τὸ ἀν-
τικρούον καὶ μᾶλλον πλησιάζον τὴν τροχίαν τοῦ
κομήτου σημείον τῆς ἰδίας τροχιάς, ἠξείρετε καὶ
πάλιν πόσον θέλει ἀπέχει ὁ πυρὴν του; 10,000
000 λευγῶν. Καὶ ἐν καταστάσει μᾶλλον συνε-
κρίμενον τὸ πρᾶγμα λέγομεν ὅτι, ἐὰν σφαῖρα πυρ-
ρός ἐρρίπτετο ἀπὸ τῆς γῆς πρὸς τὸν κομήτην, ἡ-
θελε ρυθῇ μετὰ τρία ἔτη!

Ἀλλ' ἴσως ἐνστάς τις εἴπῃ πρὸς ἡμᾶς ὅτι, καὶ
ἂν ὁ πυρὴν τοῦ κομήτου τούτου ἀπέχῃ δέκα ἑκα-
τομμύρια λευγῶν κατὰ τὰ μόνον δύο προσγγίζοντα

σημεία, ἐπειδὴ ἡ κόμη τοῦ εἶναι τρισηγίστη, θέλει ψάψει ἴσως τὴν γῆν ἐν διευθύνεται πρὸς αὐτήν. Καὶ τῷ ὄντι ἡ κόμη τοῦ κομήτου τούτου εἶναι διπλασία, ὡς νομίζεται, τῆς ἀποστάσεως ταύτης, τοῦτέστιν 20,000,000. ἔχομεν ὁμῶς πρῶχειρον γηγόνος ν' ἀντιτάξωμεν.

» Κατὰ τὸ 1819 ἀπαρατήρητος εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλανητικὸν ἡμῶν σύστημα κομήτης μέγας, ὃν οὐδεὶς τῶν ἀστρονόμων εἶδεν ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας, διότι ἀνέτειλε καὶ ἔδυνε συγχρόνως μετὰ τὸν ἥλιον. Ὅτε ὁμῶς μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ἀπεμακρύνθη, οἱ ἀστρονόμοι παρατήρησαν ὅτι ἡ τρισηγίστη αὐτοῦ κόμη εἶχεν ἀναμφιβόλως περικαλύφει καὶ προσεγγίσει τὸν πλανήτην μας, χωρὶς οἱ τοῦτον οἰκοῦντες νὰ αἰσθανθῶσι τι.

» Τελευτῶντες δὲ προσθέσωμεν ὅτι ὁ προμηνύσας ὡς ἡμέραν ὠρισμένην τῆς ἐμφανίσεως τοῦ κομήτου τὴν 1 Ἰουνίου εἶναι καὶ δι' αὐτὸ τοῦτου ἔξοχος ἀγύρτης. Διότι ὅτε τὴν δευτέραν φορὰν τὸ 1556 ἐφάνη ὁ κομήτης οὗτος, οἱ ἀστρονόμοι δὲν ἠκολούθησαν καλῶς τὴν πορείαν καὶ τὴν τροχίαν ἣν διαγράφει· διὸ σήμερον οὐδεὶς τῶν ἀστρονόμων ἠξέυρει πότε ἀκριβῶς θέλομεν ἶδει αὐτόν, ἀλλὰ κατὰ τὰς εἰκασίας τῶν ἐντὸς τριῶν ἐτῶν ἀπὸ τοῦ 1857 μέχρι τοῦ 1860. »

ΑΣΙΑΤΙΚΟΝ ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ. (*)

—•••••

Ἄρχων τις Μουχαμετανὸς ἠγόρασε παῖδα καὶ παιδίσκην ἐν τῇ ἀνθρωπαγορᾷ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ ὁ μὲν παῖς ἦτο ἐκ Γεωργίας, ἡ δὲ παιδίσκη ἐκ Κιρκασίας, ἀμφοτέρωι ἑξαισίου κάλλους, μόλις ὑπὸ ῥάκη καλυπτόμενα· ἀποτίσας δὲ τὸ ἀργύριον τοῦ τιμήματος ἔλαβε τὰ ὄνια καὶ ἀπήγαγεν αὐτὰ εἰς τὰ ἴδια. Καὶ ἐκεῖ τὴν μὲν παιδίσκην ἐν τοῖς γυναικείοις δώμασι, πρὸς λοῦσιν καὶ παντοίαν διακόσμησιν, ταῖς θαλαμηπόλοις παραδίδους, παρήγαγεν ὅπως καὶ χορῶ καὶ μουσικῇ καὶ γράμμασιν, ὡς εἴθισται, αὐτὴν ἐκπαιδεύσῃ· τὸν δὲ παῖδα εἰς τὰ ἴδια δώματα τηρήσας, ἐξεπαίδευσεν ὁ ἴδιος πρὸς τε τὴν θρησκείαν, τὰ γράμματα καὶ τὴν ποίησιν, διότι ἐκ τῶν διακεκριμένων ποιητῶν ἐτύγγανεν ὢν ὁ ἄρχων.

Ἐν βραχεὶ οὖν ὁ παῖς ἀνκνυσσόμενος τὸν νοῦν, πολλὰν ἔδειξε καὶ αὐτὸς ποιητικὴν φαντασίαν (ὅπερ τὸν ἄρχοντα ἐχαροποίησεν εἰς ἄκρον), καὶ ἐξηκούργει καὶ ἐμουσοῦργει θυμάρτια, τὰ δὲ ποιήματα αὐτοῦ ἐμπρτύρουν θερμὴν καρδίαν· ὁ δ' ἄρχων καὶ οἱ φίλοι τοῦ πρὸς οὗς ἐπεδείκνυε καὶ τὸν παῖδα καὶ τὰ ἔργα τοῦ παιδὸς, ἐθαύμαζον ἰδίως τὸ ὕ-

ψος καὶ τὸ σφοδρὸν πάθος ὅπερ ἐξέρραζεν ἡ ποίησις τοῦ.

Ἄλλ' οὐδ' ἡ παιδίσκη καθυπέρβησε τοῦ παιδὸς ἐν τῷ γυναικωνίτῃ, πρὸς τοῖς ἄλλοις δὲ καὶ ἀρίστη κατὰ κράτος κιθαρῳδός, ἔψαλλε μετ' ἀμιμήτου γλυκύτητος· καὶ ὅτε κατ' ἰδίαν προτίμησιν, ἐτόνιζεν ἐπὶ τῆς κιθάρης τὰ ποιητικὰ ῥήματα τοῦ Χουρσίτ (οὕτως ἐκάλεισεν ὁ ἄρχων τὸν παῖδα), τὰ στέρνα τῆς παιδίσκης ὑψοῦντο καὶ κατέπιπτον ὡς τὸ ἀδιάρρηκτον τῆς θαλάσσης κύμα, οἱ δὲ φθόγγοι ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐξήρχοντο τοσούτῳ σπαραξικάρδιοι, ὥστε ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἄρχοντος καὶ τῶν περιστώτων ἀκούσια τὰ δάκρυα ἐστάλαζον τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου! Μόνου τοῦ Χουρσίτ οἱ ὀφθαλμοὶ κατὰ πτεγνοὶ καὶ φλογεροὶ ἠτένιζον τὸ παραπέτασμα ὀπισθεν τοῦ ὁποίου ἡ παιδίσκη Τιργιάρ ἔψαλλε. Καὶ ὁ ἄρχων, τὴν μὲν παιδίσκην ὡς ἀνεκτίμητον ἐρύλασσε θησαυρὸν, τὸν δὲ Χουρσίτ, ὡς φίλτατον αὐτοῦ τέκνον ἠγάπα.

Ἄλλ' ἐν Κωνσταντινουπόλει τότε, ἴσως δὲ καὶ τῶρα, ὅσον ὁ θησαυρὸς μέγας, τόσον καὶ ὁ κίνδυνος τῆς ἀποστερήσεως μεγάλητος!

Ὁ σουλτάνος, μαθὼν τῆς ὀρχίας παιδίσκης τὴν ὑπάρξιν, ἐτίμησε τὸν ἄρχοντα ζητήσας αὐτὴν εἰς τὰ ἀνάκτορα. Καὶ εὐθὺς οἱ περὶ τὸν ἄρχοντα καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ ἔδραμον συγχέροντες αὐτόν ἐπὶ τῷ δαίτηματι τῆς σουλτανικῆς εὐνοίας· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἄσμενος καὶ ἀσθμαίνων περιτρέχων τὰς αἰθούσας, συνήθριζε πᾶν ὠραῖον καὶ πολύτιμον πρὸς προίκισιν τῆς παιδίσκης. Ἄλλ' ὅτε ἐκραζε τὸν Χουρσίτ καὶ παρήγαγεν αὐτῷ σύνθεσιν ποιηματίου δωρητηρίου πρὸς τὸν σουλτάνον, ὁ Χουρσίτ πεσὼν πρὸ τῶν ποδῶν εἶπεν· «Ὁ Κύριέ μου! ἀπὸ ἀνδραποδίου κατέστησάς με ἄνθρωπον, ἀνύψωσάς με υἱόν σου· ἐπεθύμουν νὰ ζῶ ὅπως διὰ παντοτεινῆς εὐγνωμοσύνης γηροκομήσω τὴν ἀγαθὴν καρδίαν σου. Ἄλλ' ὁ Θεὸς ὁ μόνος Κύριος τοῦ παντός ὥρισε, ὅτῃς ψυχῆς ἀποχωρούσης, τὸ σῶμα νὰ μεταβιβῇ εἰς τὸν χοῦν.»

Μάτην ὁ ἄρχων ἐγείρας τὴν παῖδα ἐζήτησε τοῦ μυστηριώδους λόγου τὴν ἐξήγησιν· ὁ νέος ἔμενεν ἄρωνος, καὶ ὁ ἄρχων ἀπέδωκε τὰ λεγόμενα εἰς τὴν νεανικὴν ἐιρεθέιστον καὶ ποιητικὴν φαντασίαν τοῦ Χουρσίτ· ἐπεφυλάχθη δὲ ἵνα χαροποιήσῃ αὐτόν μετὰ τὴν τύρβην, διδάσκων καὶ ἐξηγῶν πῶς προσεδόκα πολλὰ καὶ ποικίλα ἀγαθὰ ἐκ τοῦ συμβάντος τούτου, δηλαδὴ ἐκ τῆς εἰς τὰ ἀνάκτορα εἰσαγωγῆς τῆς Τιργιάρ.

Ἄλλ' ἡ καρδία τοῦ Χουρσίτ δὲν ἦτο καρδίαν διεφθαρμένου αὐλακόλακος, καὶ ἄδολον ἔτι τὸ Γεωργικὸν αἷμα εἰς τὰς φλέβας αὐτοῦ ἔρρεεν· οὐχ ἦττον ἢ θηλυπρεπὴς ἐν τοῖς δώμασι τοῦ Γεωρκομάνου ἄρχοντος ἀνκτροπὴ τοῦ παιδὸς, εἶχεν ἤδη ἀφαιρέσει πᾶν αἰσθημα ἀποστασίας, ἔστω καὶ διὰ λόγου, δι' ὃ τὸ σφοδρὸν αὐτοῦ πάθος ὅλον ἐν βυθῷ τῆς καρδίας κατὰπέμψας, ἐκατέρησε μέχρι τῆς ὑστάτης ὥρας.

Τὴν δ' ἐπιοῦσαν ὅτε τὰ πάντα ἦσαν ἑτοιμα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἄρχοντος, ἄρματα χρυσοστόλιστα φέ-

(*) Τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο ἔγραψεν τουρκικτὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς Τιργιάρ, ζώσης ἐτι, καὶ μεταφράσθη κατὰ λέξιν ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Σ. Χ. ἐκ δὲ καὶ περιέργου ἱκανοῦτον τὸ ὑποῖον ἴσως δημοσιεύσωμεν.